

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/25/2015
Identifikačné číslo spisu:	1015201920
Dátum vydania rozhodnutia:	11.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1015201920.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci navrhovateľa: X. H., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Afgánska islamská republika, zastúpený: Mgr. Jarmila Karak Vargová, advokátka, Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcovi: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, Kuzmányho 26, Žilina, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. p. PPZ-HCP-BB7-79-056/2015-AV zo dňa 20.10.2015, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/124/2015-37 zo dňa 30.11.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/124/2015-37 zo dňa 30. novembra 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 9Sp/124/2015-49 zo dňa 18.12.2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-BB7-79-056/2015-AV zo dňa 20.10.2015 z r u š u j e .

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 592,88 Eur (titulom náhrady trov právneho zastúpenia) do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Jarmily Vargovej vedený v K., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-BB7-79-056/2015-AV zo dňa 20.10.2015, ktorým odporca podľa § 88 ods. 1 písm. c), ods. 4, 5 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa dňom 20.10.2015 na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) Č. 604/2013 z 26.06.2013, ktorým sa stanovujú kritéria a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej

príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „nariadenie Dublin III“) a na základe konania vedenom Dublinským strediskom Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej „Dublinským strediskom Migračného úradu MV SR“) pod č. konania MU-DS-620/2015-DŽ. Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov odporca navrhovateľa zaistil na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 20.01.2016.

Navrhovateľ bol v zmysle ustanovenia § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že preskúmané rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne a zákonné.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca napadnutým rozhodnutím rozhodol o zaistení navrhovateľa na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa nariadenia Dublin III. Pre aplikáciu tohto druhu rozhodnutia bolo podľa krajského súdu potrebným preukázať, že navrhovateľ sa zdržuje na slovenskom území bez náležitých povolení (dokladov), že v inom členskom štáte požiadal o azyl, že existuje značné riziko úteku a že nie je možné účinne uplatniť iné - miernejšie alternatívne donucovacie prostriedky. Krajský súd mal za to, že odporca zistil všetky potrebné informácie k tomu, aby mohol vo veci kvalifikovane rozhodnúť.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ako aj z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporcu, mal krajský súd za jednoznačne preukázané (relácia maďarských štátnych orgánov, lustrácia navrhovateľa v IS MIGRA, samotné potvrdenie tejto skutočnosti navrhovateľom počas jeho výsluchu pred odporcom ako aj v podanom návrhu), že navrhovateľ v priebehu svojej cesty po Európe, s cieľom dopraviť sa do Nemeckej Spolkovej republiky (ďalej len „NSR“) požiadal v Maďarskej republike (ďalej len „Maďarsko“) o azyl, že nedisponuje žiadnym cestovným dokladom ani povolením na pobyt, že i napriek podanej žiadosti o azyl územie tohto štátu opustil a v ceste do NSR (kde chcel požiadať o azyl a pracovať a žiť tam) pokračoval vlakom. Tiež mal krajský súd za preukázané, že i napriek skutočnosti, že navrhovateľ má peniaze, chce ich použiť výlučne na cestu do NSR a nie na hradenie svojho pobytu na Slovensku, na Slovensku si nevie zabezpečiť ďalšie financie a nemá tu zabezpečené ubytovanie. Odporca teda zistil všetky potrebné informácie k tomu, aby mohol vo veci kvalifikovane rozhodnúť.

K námietke, že odporca vo vzťahu k Maďarsku tento štát nemôže automaticky považovať za bezpečnú krajinu, vzhľadom na tam prebiehajúcu migračnú vlnu, pričom mal odporca skúmať v akých podmienkach by sa navrhovateľ nachádzal po jeho vrátení do Maďarska, krajský súd uviedol, že odporca nie je oprávnený vydať rozhodnutie v zmysle ust. § 46a ods. 4 zákona o azyle o odovzdaní navrhovateľa do iného štátu. Na vydanie tohto rozhodnutia je v zmysle zákona o azyle príslušné Dublinské stredisko Migračného úradu MVSR [v konaní č. MU-DS-620/2015-DŽ], ktoré rozhodne o prípustnosti odovzdania o tom, do ktorého konkrétného štátu bude navrhovateľ odovzdaný a v akej lehote. V rámci tohto konania je teda výlučne Dublinské stredisko Migračného úradu MVSR oprávnené zistiť, či v prípade odovzdania navrhovateľa do iného (konkrétneho) členského štátu sú splnené všetky nevyhnutné predpoklady pre odovzdanie navrhovateľa. Odporca napadnutým rozhodnutím iba zabezpečil, že navrhovateľ bude počas priebehu tohto dublinského konania prítomný (a zastihnuteľný) na slovenskom území.

K námietke, že iba na základe informácie z maďarskej strany aplikoval ust. § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov bez toho, aby zistil, či takýto jeho postup je možný, krajský súd uviedol, že jedným z predpokladov aplikácie predmetného ustanovenia je zistenie, že cudzinec (navrhovateľ) požiadal o azyl v inom členskom štáte. Túto skutočnosť odporca jednoznačne zistil a to jednak z oznámenia maďarskej strany, jednak z výpovede navrhovateľa, ako aj z výsledkov lustrácie navrhovateľa v systéme IS MIGRA. O splnení konkrétnych predpokladov navrátenia navrhovateľa, ako aj určenia štátu, do ktorého má byť navrátený rozhodne iný správny orgán - Dublinské stredisko Migračného úradu MV SR.

K námietke týkajúcej sa doby zaistenia, ktorá podľa názoru navrhovateľa je nedôvodne dlhá, má krajský

súd za to, že tomu tak nie je. Pod pojmom „zabezpečenie prípravy alebo výkonu prevozu podľa osobitného predpisu (nariadenie Dublin III) je potrebné chápať jednak priebeh a vydanie rozhodnutia Dublinským strediskom Migračného úradu MV SR a následne faktické zabezpečenie prevozu. S poukazom na článok 29 ods. 1 Dublinského nariadenia, prevoz sa má uskutočniť najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok. Ak teda odporca určil lehotu zaistenia na 3 mesiace, teda lehotu kratšiu ako pripúšťa nariadenie Dublin III na odovzdanie, nie je možné skonštatovať, že takto určená lehota je neprimerane dlhou.

Nakoľko predmetom tohto súdneho prieskumu podľa krajského súdu nie je zaistenie navrhovateľa realizované na základe iného zákonného ustanovenia zákona o pobyte cudzincov, krajský súd sa dôvodmi či dĺžkou predchádzajúceho zaistenia navrhovateľa nezaoberal.

K námietke týkajúcej sa rizika úteku krajský súd uviedol, že tvrdenia navrhovateľa, podľa ktorého odporca nijako neodôvodnil riziko úteku navrhovateľa nie je pravdivé, nakoľko toto odôvodnenie sa nachádza predovšetkým v druhom odseku druhej strany napadnutého rozhodnutia. Na tomto mieste odporca uviedol správnu úvahu, podľa ktorej riziko úteku navrhovateľa spočíva v jeho nelegálnej migrácii po Európe, pričom navrhovateľ nedisponuje žiadnym cestovným dokladom a ani povolením na pobyt. Na inom mieste odôvodnenia tiež uviedol, že navrhovateľ, ktorý v Maďarsku požiadal o azyl na území tohto štátu nezotrval, ale vycestoval do iného členského štátu.

Krajský súd uviedol, že podľa samotného znenia článku 28 ods. 2 nariadenia Dublin III sa riziko úteku posudzuje individuálne, pričom ust. § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov vymedzuje samotný pojem „riziko úteku“. V prejednávanej veci, vychádzajúc predovšetkým z výpovedí navrhovateľa, ako aj zo zisteného stavu veci je nepochybnou skutočnosť, že cieľom jeho cesty bola NSR, kde chcel požiadať o azyl, žiť a pracovať tam. Tomu podriadil aj trasu svojej cesty a konanie po podaní žiadosti o azyl v Maďarsku (odišiel z tamojšieho zariadenia pre žiadateľov o azyl, zakúpil si cestovný lístok na vlak do Hamburgu a na cestu aj nastúpil). Z takéhoto konania je jednoznačné, že ak by na Slovenku nebol odporcom zaistený, pokračoval by v ceste do NSR. Okrem uvedených skutočností o tomto jeho úmysle svedčí aj jeho vyhlásenie, že peniaze, ktorými disponuje, chce použiť výlučne na cestu do NSR. Podľa názoru krajského súdu dôvodná obava rizika úteku jednoznačne existovala, čím bol naplnený jeden z predpokladov zaistenia navrhovateľa a to tak v zmysle nariadenia Dublin III (Článok 28 ods. 2), ako aj v zmysle zákona o pobyte cudzincov (§ 88 ods. 1 písm. c), ods. 2).

K námietke, týkajúcej sa alternatív zaistenia krajský súd uviedol, že argumentácia navrhovateľa, že odporca rozhodol o jeho zaistení i napriek tomu, že v rozhodnutí nie je odôvodnené značné riziko jeho úteku, nie je odôvodnená a odporcova úvaha o nemožnosti aplikácie ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov je správna. Krajský súd mal za to, že odporca odôvodnil, na základe čoho dospel k správnej úvahe o existencii značného rizika úteku, pričom odporca v texte odôvodnenia poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nedisponuje finančnými prostriedkami, nevie si ich zabezpečiť, nemá zabezpečené ani ubytovanie a s tým súvisiace hradenia životných potrieb. Z obsahu výpovede navrhovateľa vyplynulo, že finančné prostriedky, ktoré má nie je ochotný použiť na zabezpečenie svojho (prípadného) pobytu na Slovensku. Teda pokiaľ odporca uviedol, že navrhovateľ nemá finančné prostriedky na zabezpečenie svojho pobytu, takéto jeho konštatovanie iba vyplýva zo samotného vyjadrenia navrhovateľa.

Krajský súd dodal, že ak by aj tieto predpoklady navrhovateľ spĺňal, jeho voľný pobyt na slovenskom území by nebol možný. Navrhovateľ totižto nedisponuje žiadnym cestovným dokladom ani povolením na pobyt, a táto skutočnosť s poukazom na ust. § 5 zákona o pobyte cudzincov, resp. Článku 5 ods. 1 písm. a) Kódexu schengenských hraníc vylučuje to, aby mu odporca umožnil voľne sa pohybovať po území Slovenska a teda po teritóriu schengenského priestoru ako takého.

Vzhľadom na uvedené krajský súd skonštatoval, že námietky navrhovateľa neboli dôvodné, pričom odporca dostatočne zistený stav veci správne vyhodnotil. Dodal, že výroky napadnutého rozhodnutia sú v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj v súlade s ostatnými právnymi normami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Krajský súd preto napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie zo dňa 15.12.2015 z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) t.j., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ uviedol, že v podanom odvolaní namietal nesprávne skutkové zistenia (a následne i nesprávne právne posúdenie veci) najmä s ohľadom na námietku nedostatočného zistenia skutkového stavu veci s ohľadom na prípustnosť vrátenia navrhovateľa do Maďarska s ohľadom na potrebu dodržiavania čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rovnako namietal právne posúdenie ohľadom nutnosti vlastníctva dokladov pre to, aby mohli v prípade byť využité alternatívy k zaisteniu, ako aj nezohľadnenie dôkazov doložených do konania v rámci opravného prostriedku.

S poukazom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (10SZa/16/2015 zo dňa 11.11.2015) mal za to, že krajský súd mal odporcovi uložiť povinnosť skúmať, či krajina, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený, bude rešpektovať čl. 3 a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd obzvlášť v prípade, keď z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, je dôvodná. Je povinnosťou odporcu - správneho orgánu skúmať účel zaistenia, teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne, alebo faktické prekážky.

Ďalej navrhovateľ zdôraznil, že v jeho prípade sa jedná o opakované zaistenie, kedy najskôr Maďarsko neidentifikovalo navrhovateľa ako žiadateľa o azyl a vyžiadalo si postup v rámci readmisie, pričom následne potvrdilo skutočnosť, že navrhovateľ bol evidovaný medzi žiadateľmi o azyl, pričom odporca cca. jeden mesiac na túto informáciu nereagoval a navrhovateľa bezdôvodne držal v zaistení za účelom readmisie, hoci bolo zrejmé, že k naplneniu tohto účelu určite nedôjde.

S poukazom na doterajší priebeh konania uviedol, že Maďarsko nie je schopné dodržiavať svoje medzinárodné záväzky a evidenčný systém migrantov zlyháva. Práve preto je dôležité, aby súd vyslovil, že policajný orgán je povinný skúmať, či krajina, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený, bude rešpektovať jeho práva, obzvlášť v prípade, pokiaľ má na to dostatok času a z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv.

Navrhovateľ ďalej namietal záver krajského súdu o tom, že skúmanie dodržiavania ľudských práv v Maďarsku nie je kompetenciou odporcu, ale v kompetencii Dublinského strediska Migračného úradu MV SR. Mal za to, že ide o nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu.

V súvislosti s uvedeným, poukazujúc na Súdnu prax Najvyššieho súdu (rozsudok sp. zn. 1SZa/6/2015 zo dňa 09.06.2015) namietal právne posúdenie ohľadom nutnosti vlastníctva dokladov pre to, aby mohli byť využité alternatívy k zaisteniu ako aj nezohľadnenie dôkazov doložených do konania v rámci opravného prostriedku, ktorými navrhovateľ poukázal na to, že je povinnosťou odporcu ako aj krajského súdu skúmať akým spôsobom s ním bude zaobchádzané s ohľadom na čl. 3 a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Navrhovateľ sa nestotožnil s tým, ako krajský súd posúdil riziko úteku navrhovateľa. Podľa jeho názoru z rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, na základe ktorých objektívnych kritérií dospel k záveru, že u navrhovateľa existuje riziko úteku. Ďalej podotkol, že definícia pojmu „riziko úteku“ zakotvená v platnom zákone o pobyte cudzincov nie je použiteľná pre účely zaistenia z dôvodu návratu v rámci dublinského konania, kde sa podľa jeho názoru vyžaduje vyššia miera hrozby úteku.

Navrhovateľ ďalej namietal dĺžku doby jeho zaistenia a záver krajského súdu o jej primeranosti (3 mesiace), poukazujúc na skutočnosť, že sa nejedná o prvé zaistenie navrhovateľa. Ten bol zaistený už od 29.07.2015 na účel jeho readmisie a následne bol prezaistený 20.10.2015.

Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že rozsudok krajského súdu navrhol potvrdiť.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že navrhovateľ bol dňa 25.11.2015 odovzdaný príslušným orgánom Maďarskej republiky ako členskej krajine zodpovednej za preskúmanie žiadosti o azyl v zmysle Nariadenia rady (ES) č. 343/2003.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB7-79-056/2015-AV zo dňa 20.10.2015, na základe skutočností, že navrhovateľ je žiadateľom o udelenie azylu na území Maďarska, rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov dňom 20.10.2015 s tým, že ho zaistil na čas nevyhnutne potrebný, najdlhšie do 20.01.2016, a to na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa nariadenia Dublin III a na základe konania vedenom Dublinským strediskom Migračného úradu MV SR pod č. konania MU-DS-620/2015-DŽ. V zmysle § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ bol 20.10.2015 predvedený odporcom na Útvar policajného zaistenia Medveďov, za účelom zistenia totožnosti, nakoľko nemohol hodnoverným spôsobom preukázať svoju totožnosť. Lustráciou v informačných systémoch Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bolo zistené, že dňa 18.09.2015 bolo odporcovi doručené Riaditeľstvom hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica stanovisko Maďarska, ktorého obsahom bolo zamietavé stanovisko k prevzatíu navrhovateľa na readmisiu podľa medzinárodnej zmluvy z dôvodu, že navrhovateľ je v súčasnej dobe evidovaný ako žiadateľ o udelenie azylu v Maďarsku. Na základe tejto informácie bolo cestou Migračného úradu MV SR zistené, že navrhovateľ spĺňa podmienky na začatie konania podľa nariadenia Dublin III a preto následne odporca kontaktoval Dublinské stredisko Migračného úradu MV SR, ktoré navrhovateľovi pridelo číslo z protokolu Migračného úradu MV SR MU-DS-620/2015-DŽ.

Na základe týchto skutočností začal odporca dňa 20.10. 2015 konanie vo veci zaistenia navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov na účel zabezpečenia prípravy, alebo výkonu jeho prevozu podľa nariadenia Dublin III, nakoľko u účastníka konania existuje značné riziko jeho úteku, vyplývajúce z jeho nelegálnej migrácie po Európe, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že účastník konania nemá udelený pobyt na území Slovenskej republiky podľa zákona o pobyte cudzincov a nemá pri sebe ani žiaden doklad, ktorý by umožňoval zistenie jeho totožnosti.

Odporca ďalej uviedol, že navrhovateľ, ako štátny príslušník tretej krajiny má medzinárodnými dohovormi, ako aj vnútroštátnymi predpismi na území členských štátov schengenského priestoru garantované právo na poskytnutie medzinárodnej ochrany. Členské štáty schengenského priestoru majú zároveň právo na ochranu pred protispoločenskou činnosťou štátnych príslušníkov tretej krajiny a prostriedky na zabránenie ohrozenia záujmu spoločnosti, ochranu a ďalšieho rastu ekonomického hospodárskeho a verejného poriadku členských štátov schengenského priestoru. Využívanie týchto prostriedkov v aplikovanej praxi štátnymi orgánmi členských štátov schengenského priestoru je potrebné na zachovanie stabilnej a bezpečnostnej situácie na území schengenského priestoru, či už z pohľadu ochrany zdravia a života ako aj ochrany životnej úrovne spoločnosti, ktorú si spoločnosť

svojím svedomitým konaním dlhodobo buduje.

V zmysle kapitoly III. článku 7 ods. 2 nariadenia Dublin III, podľa ktorého členský štát zodpovedný podľa kritérií stanovených v tejto kapitole sa určí na základe situácie existujúcej vtedy, keď žiadateľ po prvýkrát podal svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, považuje odporca za nespochybniteľné, na základe výsledkov lustrácií v informačných systémoch Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, že navrhovateľ podal žiadosť o azyl na území Maďarska, ktoré však svojvoľne opustil. Odporca má za to, že navrhovateľ sa mal po prepustení z polície dostaviť do pobytového tábora v Maďarsku a pobývať tam do rozhodnutia maďarských orgánov a nie opustiť územie štátu, kde požiadal o udelenie azylu a vycestovať na územie iného štátu Únie.

Odporca s poukazom na rozsudok Krajského súdu Trnava, č. k. 38Sp/2412012-37 zo dňa 07.08.2012 uviedol, že Slovenská republika v krátkom čase zistila štát Únie, ktorý je oprávnený na rozhodnutie o žiadosti o udelenie azylu. Maďarsko, ako štát, kde účastník konania požiadal o udelenie azylu, sa zaväzuje na základe ratifikácie dohody vziať žiadateľa späť, ak sa nachádza na území iného štátu. Zodpovedný štát, teda Maďarsko je povinné v zmysle čl. 18 ods. 1 písm. a), b) nariadenia Dublin III prevziať žiadateľa, ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte; resp. prijať späť žiadateľa, ktorého žiadosť je v procese posudzovania a ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte, alebo ktorý sa nachádza na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.

Odporca ďalej poznamenal, že navrhovateľ má poskytnuté právo na preskúmanie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu členským štátom schengenského priestoru, no napriek tejto skutočnosti nerešpektuje medzinárodné právne predpisy a zmluvy, ktoré upravujú pohyb štátneho príslušníka tretej krajiny. Z uvedeného mal odporca za to, že v prípade navrhovateľa je potrebné preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu, o ktorú navrhovateľ na území schengenského priestoru žiadal na území Maďarska, a v prípade ak sa zistia dôvody na udelenie medzinárodnej ochrany, je potrebné navrhovateľovi takúto ochranu bezodkladne udeliť a tým mu umožniť zdržiavať sa území schengenského priestoru v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

V zmysle znenia článku 28 ods. 2 nariadenia Dublin III odporca skúmal aj možnosti uloženia menej závažného prostriedku ako zaistenia, ktorými je oprávnený zabezpečiť prípravu a výkon prevozu navrhovateľa, avšak skonštatoval, že navrhovateľ nespĺňa podmienky, za ktorých by mu mohla byť uložená povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov, nakoľko samotný navrhovateľ v zápisnici v spise vedenej pod č. p.: PPZ-HCP-BB7-79-050/2015-AV uviedol, že nemá dostatočné finančné prostriedky a ani si ich zabezpečiť nevie, na území Slovenskej republiky nikoho nepozná a ani na území Slovenskej republiky nemá zabezpečené ubytovanie.

Odporca mal tiež za to, že v prípade navrhovateľa a jeho doterajšieho konania je potrebné zabezpečiť jeho prípravu, alebo výkon jeho prevozu podľa nariadenia Dublin III formou zaistenia v zmysle § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Zároveň v zmysle § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovil dĺžku doby zaistenia do 20.01.2016, aby počas tejto doby vykonal všetky úkony potrebné na odovzdanie navrhovateľa do členského štátu v ktorom požiadal o medzinárodnú ochranu. V danom prípade išlo hlavne o zabezpečenie akceptácie prevzatia zo strany úradov Maďarska, ako aj o samotnú prípravu prevozu, technické, materiálne, ako aj personálne zabezpečenie prevozu a o prevzatie účastníka konania príslušnými maďarskými orgánmi.

S poukazom na § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov odporca uviedol, že presnú dobu zaistenia navrhovateľa nie je možné predbežne presne určiť a je ju možné odhadnúť hlavne z aplikačnej praxe. Dĺžka zaistenia závisí od množstva podstatných faktorov, medzi ktoré okrem iného patrí komunikácia medzi štátnymi orgánmi členských štátov, ako aj vybavenie všetkých potrebných náležitostí na riadne dodržanie postupu, ktoré upravujú medzinárodné dohody, ktorými sú členské štáty signátormi, prípadne iné nepredvídateľné okolnosti, ktoré nemožno predbežne určiť.

Odporca sa zaoberal a bral do úvahy aj smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/1115/ES zo

16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „smernica“), avšak s poukazom na znenie čl. 7 ods. 1 smernice, skonštatoval, že nie je možné postupovať vo vzťahu k navrhovateľovi v zmysle predmetného článku smernice.

Pri rozhodovaní o zaistení sa ďalej riadil aj Dohovorom o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení protokolu o postavení utečencov z roku 1967, ako aj Smernicou Rady 2003/9/ES, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl. Poukázal na to, že pred vydaním predmetného rozhodnutia bol navrhovateľovi predložený žurnalizovaný spisový materiál vedený pod číslom PPZ-HCP-BB7-79/2015-AV, ktorý tvorí podklady pre vydanie uvedeného rozhodnutia a bol poučený o jeho práve podľa § 120 ods. 7 zákona č. 404/2011 Z. z, avšak svoje právo nevyužil.

Po preskúmaní všetkých skutočností a dôkazov odporca skonštatoval, že predmetné zaistenie navrhovateľa je plne v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovore o ochrane ľudských práv a slobôd a že sú splnené podmienky podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11. januára 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky odporcu sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona číslo 404/2011 Z. z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku.

Osobitným predpisom je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú.v. EÚ L 180, 29.6.2013).

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona číslo 404/2011 Z. z. štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona číslo 404/2011 Z. z. policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu alebo zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Z obsahu spisu vyplynulo, že po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení žalobcu zo Slovenska (29.07.2015) bol žalobca rozhodnutím z 29.07.2015 zaistený z dôvodu podľa § 88 ods.1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov do 27.08.2015. Rozhodnutím odporcu zo dňa 25.08.2015 bola doba jeho zaistenia predĺžená do 28.11.2015. Odporcovi bolo dňa 18.09.2015 maďarskou stranou oznámené, že Maďarsko, že navrhovateľ nemôže byť do Maďarska vrátený v rámci readmisnej dohody, nakoľko na jeho navrátenie je potrebné aplikovať nariadenie „Dublin III“. Následne odporca zrušil svoje rozhodnutie o administratívnom vyhostení navrhovateľa a samostatným rozhodnutím toto konanie zastavil. Dôvodom bolo zistenie, že navrhovateľ požiadal v Maďarsku o azyl.

V ten istý deň bol navrhovateľ zo zaistenia prepustený.

Dňa 20.10.2015 odporca lustráciou zistil, že navrhovateľ je žiadateľom o azyl v Maďarsku. Odporca začal konanie podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26.06.2013 evidované pod č. MU-DS-620/2015-DŽ a dňa 20.10.2015 navrhovateľovi oznámil začatie konania podľa § 88 ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov. Vo veci rozhodol o jeho zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov 20.10.2015.

Odvolaciu námietku navrhovateľa, ktorou namietal nesprávne skutkové zistenia (a následne i nesprávne právne posúdenie veci) najmä s ohľadom na námietku nedostatočného zistenia skutkového stavu veci s ohľadom na prípustnosť vrátenia navrhovateľa do Maďarskej republiky s ohľadom na potrebu dodržiavania čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhodnotil odvolací súd ako dôvodnú.

Navrhovateľ totiž v opravnom prostriedku namietal, že s ohľadom na doterajšiu prax v procese vrátenia žiadateľov o azyl do Maďarska muselo byť odporcovi známe, že orgány Maďarskej republiky nezbvládajú plniť si svoje povinnosti tak, ako to ukladá Dublinské nariadenie či medzinárodné zmluvy (obzvlášť chrániace základné ľudské práva a slobody žiadateľov o azyl). Poukázal na to, že Maďarsko nemožno v súčasnej dobe považovať automaticky za bezpečnú krajinu, do ktorej je možné vrátiť cudzinca v rámci dublinského konania bez toho, aby bola individuálne posúdená jeho situácia.

Uvedené závery podľa navrhovateľa vyplývajú z rozsudku Správneho súdneho dvora Rakúska (Verwaltungsgerichtshof) zo dňa 8.9.2015.

Týmto dôkazom navrhovateľ podporil svoje tvrdenia a o hrozbe porušovania čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasne ním poukázal na hrozbu porušovania čl. 5 Dohovoru zo strany slovenských štátnych orgánov s ohľadom na opakované menenie účelu zaistenia a s tým súvisiace nezákonné predlžovanie lehoty zaistenia.

Námietka navrhovateľa, že súd preskúmajúci rozhodnutie odporcu o zaistení má správne orgánu uložiť povinnosť skúmať, či krajina, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený obzvlášť v prípade, keď z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, v akých podmienkach sa bude cudzinec nachádzať bola dôvodná.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že nie je kompetenciou odporcu skúmať dodržiavanie ľudských práv v Maďarsku, nakoľko toto je v kompetencii Dublinského strediska Migračného úradu Ministerstva vnútra SR.

Námietku navrhovateľa, ktorý sa s takýmto názorom súdu nestotožnil vyhodnotil odvolací súd za dôvodnú.

Podľa odvolacieho súdu je povinnosťou správneho orgánu skúmať účel zaistenia - teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky, tieto konania nie sú nezávislé a od seba

oddelené.

Odporca pred vydaním rozhodnutia, ale aj v priebehu súdneho konania o prieskume jeho rozhodnutia mal skúmať, či Maďarsko je ochotné a schopné takúto osobu prijať, pretože od postoja Maďarska závisel samotný účel zaistenia, pretože jeho reálnosť (realizovateľnosť) je vždy nevyhnutnou podmienkou zákonnosti zaistenia.

Uvedené skutočnosti, teda podľa odvolacieho súdu mohli spochybniť legalitu zaistenia navrhovateľa vo vzťahu k jeho účelu, ktorým bolo zabezpečenie prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu.

Námietka navrhovateľa, že správny orgán mal skúmať aj podmienky do akých má byť takto zaistená osoba vrátená bola podľa odvolacieho súdu dôvodná, obzvlášť v prípade, keď nebola v administratívnom konaní vôbec zodpovedaná otázka, či takýmto vrátením (odovzdaním) osoby nedôjde k porušeniu princípu non - refoulement, najmä ak je zjavné, že podmienky, v ktorých bude takáto osoba po vrátení do Maďarska držaná najmä vzhľadom k preplnenosti tamorších stredísk pre utečencov, ktoré môžu tiež dosiahnuť intenzitu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle čl. 3 Dohovoru, rovnako tak aj v prípade, že by hrozilo, že hoci daná osoba požiadala v Maďarsku o azyl, bude z Maďarska vrátená do ďalšej krajiny, kde by jej takéto nebezpečenstvo vážnej ujmy hrozilo.

Námietka navrhovateľa, že krajský súd neakceptoval do konania predložené dôkazy, (rozsudok Správneho súdneho dvora Rakúska (Verwaltungsgerichtshof) bola dôvodná v tom smere, že krajský súd mal prinajmenšom zaujať stanovisko k záverom konštatovaným ohľadom dodržiavania ľudských práv a medzinárodných záväzkov Maďarskej republiky, pretože tieto sa týkajú tých istých práv, ktorých ochrany sa navrhovateľ domáhal.

Preto ich krajský súd nemal ako dôkaz odmietnuť, ale zaujať k nim stanovisko, najmä z toho pohľadu, či boli spôsobilé spochybniť zákonnosť rozhodnutia odporca, keď navrhovateľ namietal, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, najmä z toho pohľadu, v akých podmienkach sa bude cudzinec nachádzať. Záver krajského súdu, že Maďarsko ako členský štát EÚ je možné považovať za bezpečnú krajinu, je v nej demokratický systém, vo všeobecnosti neexistuje v nej prenasledovanie, mučenie ani neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, hrozba násilia, ozbrojené konflikty, totiž nič nevypovedá o tom, že uvedené dôkazy, ktoré sa situáciou v Maďarsku z pohľadu dodržiavania čl.3 Dohovoru zaoberali aj krajský súd zohľadnil alebo k nim zaujal stanovisko. Nebolo však účelné rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ale najvyšší súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Bez hľadania odpovedí na dané otázky, ktorým sa správny orgán zjavne vyhol, totiž nebolo možné dať jednoznačnú odpoveď na základnú otázku, a tou bolo, či by v prípade zistenia takýchto skutočností by nešlo o prekážky, ktoré fakticky aj právne bránili vrátiť takúto osobu do dotknutej krajiny a tým pádom by neprichádzalo do úvahy ani zaistenie pre účel, o ktorom je vopred známe, že ho nebude možné realizovať.

Na tieto, podľa odvolacieho súdu, otázky relevantné pre zaistenie cudzinca za účelom zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu nedal správny orgán žiadnu odpoveď a preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého nikto nesmie byť mučený alebo podrobovaný neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, je základom pre uplatňovanie zásady non-refoulement, teda nenavracania.

Táto zásada sa objavuje aj v Dohovore o právnom postavení utečencov - v čl. 33 - tu má však trochu iný obsah. Podľa tohto ustanovenia žiadny zmluvný štát Ženevského dohovoru nevyhostí akýmkoľvek spôsobom alebo nenavráti utečenca na hranice krajín, v ktorých by jeho život alebo osobná sloboda boli ohrozené na základe jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo

politického presvedčenia. Zásada non-refoulement podľa Ženevského dohovoru teda zahŕňa na jednej strane aj prípady ohrozenia osobnej slobody utečenca v prípade jeho návratu, na strane druhej je tu potrebná súvislosť s dôvodmi prenasledovania, čo je zároveň jedna z nutných podmienok pre udelenie štatútu utečenca, teda vlastne azylu

Naproti tomu európsky Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepozná právo na azyl, ale judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k článku 3 Dohovoru vyžaduje od zmluvných strán, teda členských štátoch Rady Európy nielen rešpektovanie zákazu mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v rámci ich jurisdikcie, ale zároveň majú záväzok nevydať či nevyhostiť nikoho do takej krajiny, kde by bol mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu vystavený. Musia však existovať závažné a preukázané dôvody sa obávať, že existuje reálne nebezpečenstvo (real risk) zaobchádzanie nezlučiteľného s čl. 3 Dohovoru

Na judikatúru EŠLP, ktorá sa vyvíjala (napr. Rozsudok EŠLP zo dňa 07.07.1989 Soering proti Spojenému kráľovstvu ,

Rozsudok EŠLP zo dňa 20. 3. 1991 Cruz Varas proti Švédsku,

Rozsudok EŠLP zo dňa 30. 10. 1991 Vilvarajah a ostatní proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok EŠLP zo dňa 11. 1. 2007 Salah Sheekh proti Holandsku

Rozsudok EŠLP zo dňa 17. 7. 2008 NA. proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok EŠLP zo dňa 28. 6. 2011 Sufi a Elmi proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok veľkého senátu EŠLP zo dňa 15. 11. 1996 Chahal proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok veľkého senátu EŠLP zo dňa 28. 2. 2008 Saadi proti Taliansku),

potom reagovala Európska únia, ktorá vzhľadom na to, že všetky členské štáty EÚ sú zmluvnými stranami Dohovoru, a že samotná Únia, resp. jej inštitúcie, sa hlási k dodržiavaniu Dohovoru a Únia k nej chce dokonca pristúpiť, prihlásila sa k princípu non-refoulement.

Vo svojej legislatíve zásada non-refoulement zohľadňovaná aj pri uplatňovaní tzv. dublinského systému, teda pri určovaní členského štátu zodpovedného za vybavenie konkrétnej žiadosti o medzinárodnú ochranu a teda pri odovzdávaní žiadateľov o medzinárodnú ochranu z jedného členského štátu do druhého, ktoré predtým prebiehalo podľa nariadenia č. 343/2003 (tzv. Dublin II) a teraz sa postupuje podľa nariadenia č. 604/2013 (teda Dublin III), ktorého článok 3 ods. 2 je kodifikáciou najmä judikatúry Súdneho dvora EÚ na danú tému, ktorý bol však nútený v danom ohľade reagovať na rozhodovacej praxi EŠLP.

V tomto právnom rámci sa teda pohybuje judikatúra oboch vrcholných európskych súdov na danú tému. Základom je stále predovšetkým rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, judikatúra Súdneho dvora EÚ zatiaľ nie je na danú tému príliš početná, hrá skôr doplnujúcu úlohu, napriek tomu dôležitú úlohu v niektorých špeciálnych otázkach, teda práve tam, kde vstupujú do hry zmieňovanej právne akty Únie.

Vzhľadom k tomu, že odporca vo svojom rozhodnutí o zaistení navrhovateľa nedal navrhovateľovi na jeho legitímne otázky žiadnu odpoveď, dospel odvolací súd k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Podľa §250sa ods. 7 OSP súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

O povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa zo zaistenia odvolací súd nerozhodol, nakoľko odporca odvolaciemu súdu písomne (listom doručeným dňa odvolaciemu súdu dňa 08.01.2016) oznámil, že navrhovateľ bol dňa 25.11.2015 odovzdaný príslušným orgánom Maďarskej republiky ako čienskej krajine zodpovednej za preskúmanie žiadosti o azyl v zmysle Nariadenia rady (ES) č. 343/2003.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP a § 151 ods. 1 a 5 OSP v spojení s § 224 ods. 1a 2 a 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že navrhovateľovi ktorý mal úspech vo veci ich náhradu trov priznal podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o

odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 592,88 € titulom trov právneho zastúpenia.

Trovy konania pozostávajú z trov konania pred krajským súdom: tri úkony právnej pomoci po 139,83 €, (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie opravného prostriedku, účasť na pojednávaní), 3 režijné paušály po 8,39 € a z trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci po 139,83 € - podanie odvolania a jeden režijný paušál po 8,39 € čo je spolu 592,88 €.

Priznanú náhradu je žalobca povinný uhradiť právnemu zástupcovi žalobkyne do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet vedený v K. č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.